

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Propositu[m] co[n]fitendi requirit[ur] ad [con]tritione[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De modo contritionis

alonge sequente eū: malū hō angelū vidit gaudentē iuxta eum. Lū aut̄ ls peccator exiret ab ecclesia: vidit sanctū pater totū oppositū sc̄z bonū angelum iuxta eum: & malū alonge sequente. Qd cū socijs reculisset: sp̄is q̄rentib⁹ qd in ecclesia fecisset: respōdit Nihil penitus. Quid ḡ inquit cogitasti: At ille dixit. Lū legere illud Esa. s.c. Lauamini mūdi estore: cogitaui de feditate p̄tōp̄ meoꝝ & dolui v̄hemēter de statu p̄culoso in q̄ positus eram. Ex q̄ patet quantū vah leat vera p̄tritio ac sui recognitio. Itē de quodā latrone dicis q̄ cōfūnc⁹ corde veniebat ad quendā sanctū vīz ut cōfiterer ab eode. q̄ in via oculis fūst. Intelligēs aut̄ vir sc̄tū eū mortuū oravit p̄ eo. Lū reuelatū fuit q̄ cōtritio eū p̄posito latissimēdi eum saluauit. De alio magno p̄tōre ferit: q̄ corde cōtritio sc̄p̄site peccata sua ut diligētius cōfiterer. Lunq̄ vellet illa legere corā p̄fes̄orē: nihil pentit⁹ sc̄ptū tñuenit. Tūc ait p̄fessor. Fili: aqua salutaris vere cōtritio deleuit peccata tua. Est ḡ p̄tritio illud mare magnū in quo pharao rex egypti cū toro exercitu suo summergit. Hinc Thren. n. c. Magna ē velut māre p̄tritio tua. Et q̄ natura cordis humani occulta est nec oculis patet cor̄p̄ores: q̄ sol⁹ de⁹ intueſ cor: vt dicit. J. Regū. xvij. ca. Jo multi circa elus statū deciplinū credētes illud dco gratū & humiliatū. Unusq̄ em̄ naturaliter

Nota q̄ sibi fauet: & nemo suūp̄sius deceptionē putat. Nā videm⁹ cōplures morigeraſ mltipliſ toſ ac ciuiles q̄ ad exterritoria q̄ ecclesiā ſermones/ pegrinatiōes/ atq̄ oga de deciplinū genere bonoꝝ frequētant: q̄ enī in p̄ctis v̄ſure/luxurie/simonie/false mercatōis tur in cor & h̄mōi p̄ſuerāt. & nihilomin⁹ cōfident̄: absoluunt̄: omni anno cōmunicant̄: de ſuo. atq̄ p̄ bonis chīlanis habent̄. Et quo ſumūt audaciā peccandi: q̄ familiariſ tas parit cōtemptū. & vſus cōuertit in naturā. Et q̄ ex frequētatis actib⁹ gene rat̄ habiſtus: id ſemp̄ deteriores flūt atq̄ a ſcelere in ſcelus furibūdo impetu pcedunt. Hinc Greg. Peccatū qđ per penitentiā non dilit̄ mox ſuo pōdere ad aliud trahit. Ideo peccatrix anima diligēt⁹ aperiat oculos mentis ſue atq̄ ſeip̄ ſam. p̄bet: nō quidē ſimulato: ſed vero expimēto: q̄ noticia ſtatus cordis ſui patet euident̄ ne pereat cū reprobis. Si mat̄ igī exemplū a radice arboris q̄ lī occulta ſit: attamē efficacia fructuſ ſue cognoscit̄: ſi p̄ducit folia: ſi flores: ſi fruſ eti⁹ germinet. Sic pariter natura cordis humani q̄ latet intrinſecus: ex fruſ etib⁹ vere penitēte dinoscit̄ pōt. Ideo ait veritas: A fructib⁹ eoz cognoscetis eos. Et itē. Opa q̄ ego facio ipa testimoniuſ phibēt de me.

Propoſitū cōfendi requiriſ ad p̄tritionē.

Onſequenter ad verā contritionē requiriſ ut peccator verum habeat p̄poſitū cōfendi omnia peccata nō cōfessa. & de quib⁹ prius nō fuit legi timē absolitus. Culnra enim clauſa plus cruciant: teste Gregorio. ſed cum putredo que ſintuſ feruer eiſet: ad ſalutē dolor aperit. Sicut ergo perito ac diſcreto medico tota plaga oſtendenda eſt ab eo qui in corpore curari optat ſuxta illud Boerij in. j. lib. de cōſol. proſa. iij. Si operā medicantis expectas oportet ut vulfus detegas. Sic medico animaꝝ qui locū ſummi medici tenet in terris: omnia peccatoruſ vulnera tā cordis q̄ oris: tam operis q̄ omissionis in regraliſ oſtendēda ſunt: etiā quo ad ſingulas circumſtantias p̄cūm aggrauātes. Videm⁹ q̄ppe in arborib⁹ atq̄ in herbis vīrēbi q̄ niſi male radices euellent ſterū ſuccrefcunt ut bonas opprimant. Sic pariter niſi eradicens peccatoruſ occaſiones iſterū multiplicant̄ peccata. Hinc Hieremias Thren. n. ca. ait. Efſuſ deſicuit aqua cor tuū ante cōſpectū dñi. Queverba duo tangūt. Primo cōtritionē cū ait. Effunde ſicut aqua cor tuū. Scđo tangūt cōfessionē cū ſubſtit: ante cōſpectū dñi. Jo dicit gloſa ſup̄ iſto paſſu: An cōſpectū domini cor ſuū ef fundit qui ſacerdoti tangib⁹ del vīclario ſe cōmittit. Et ideo David in psal. ait. Dñe ante te omne deſideriū meū: & gemir⁹ meus a te nō eſt abſconditus. Propter ea iubemur cōfiteri p̄cā noſtrayt erubescenſia patiamur p̄ pena q̄ vi. Au-

De contritione

Fo. CVII.

Augustinus in libello de vera et falsa pnia ait. Laborat enim mens patredo erubescere etiam: et quoniam verecundia magna est pena: quod erubescit per choro fit dignus misericordia. Hinc Greg. in. xxij. li. moral. ait. Hec sunt vere humilitas et signa: iniqtat suu cogitare: et cognitam voce confessionis aperire. Quare autem virtutis atque efficaciter sic confessio sacramentalis quod fit ore sacerdotis. Considerari potest ex parte confessionis cordis de quod David in psal. xxxi. ait. Dixi profitebor aduersum me iniquitatem meam domino: et tu remisisti iniquitatem peccati mei. Supradicte Aug. et huius de peccato dist. i. dicit sic. Magna pietas dei ut ad solam permissionem peccata dimiserit. Nodum pronuntiat ore et tamquam iuramentum audit in corde: quod ipsum dicere quodcumque pronunciare est. votum enim pro opere reputat. Hec Augustinus. Ideo tanta dignitas est confessio atque virtutis ut ad baptismi misericordie conetur producere penitentem. Et proinde ut idem Augustinus in libro de pnia regule stat. Confessio est salus animarum: dissipatrix vice: restauratrix virtutum: oppugnatrix demonum. Quid plura. Obstruit os inferni: portas aperit paradisi. Eti^{Diffin}
am verum propositum satisfactione ad contritionem requiritur sicut magistratus distinctio magistratus cōtritione.
contritionis exprimit: qua dictum. Contritione est dolor de peccatis voluntarie assumptus cum proposito confitendi et satisfaciendi. Semper enim vera contritione est annexum propositum confitendi et satisfaciendi: ut dicitur Thos. Albertus. Durandus. Petrus de palude ac ceteri doctores theologiae in libro. In libro. dicitur. sine quod non potest esse contritione. Unde enim Isidorus in libro de mysteriis ecclesie dicitur. Penitentia appellata est quasi punietia: eo quod ipse homo in se penitendo puniatur quod male admisit. Tertia enim quod sunt in confessione peccatorum. I. ipsum peccatum: sonus: et manus. significat quod pnia est de his quod mente et voce et opere peccauimus. Hec Hugo Et Isidorus. ubi scilicet ita includit dicitur. Quoniam per pniam apitatio peccatorum sit: sine metu non homo esse non debet: quod penitentia satisfactione diuina non pensat iudicio non humano. Proinde quod misericordia dei occulta est: sine intermissione flere necesse est. Neque enim unquam oportet penitentem habere de peccatis securitatem. Nam securitas negligenter paritur: negligenter autem sepe incautum ad vicia transacta reducit. Hec Isidorus. Pater iraque ex dictis quod ad veram contritionem requiritur verum propositum ad tria directa iuxta prelocuta.

¶ ad veram contritionem requiritur motus liberiarbitrii tendens in deum: et plura notabilia valde pulchra aperiuntur.

Uero ad veram contritionem requiritur motus liberiarbitrii. Est autem liberum liberarbitrium (ut dicit docto. catholicus) libera potestas et habilitas voluntaria arbitrii quod sit rationale quod homo potest eligere et ratione iudicare vel discernere. Augustinus quidem in libro. II. de gratia et libero arbitrio distinctus liberarbitriu sic. Liberum arbitrium est facultas voluntatis et rationis quod bonum eligit gratia assistente: et malum gratia desistente. Ideo enim Thos. Aquinas in libro. II. de genitibus. capitulo. clv. Potestas liberiarbitrii est respectu eius quod sub eleccióne cadit. Ideo nota quod motus liberiarbitrii est duplex. Unus quidem quod voluntas vel mens humana per desiderium tendit in deum. Et est alius motus quod detestatur peccatum. Unde secundus Thos. in. j. ii. q. cxiiii. ar. v. dicit: quod iustificatio impium est quidam motus qui mens humana mouet a deo: a statu peccati ad statum iustitiae. Oportet igitur quod mens humana secundum motum liberiarbitrii se habeat ad virtutes extremas: sicut se habet corporis localis motus ab aliquo mouente ad duos terminos motus. Manifestum est autem in motu locali corporis: quod corporis motus recedit a termino a quo: et accedit ad terminum ad quem. Unde optinet quod humana mens dum iustificatur per motum liberiarbitrii recedat a peccato et accedat ad iustitiam. Intelligit autem iste recessus et accessus in motu. scilicet. secundum manifestationem peccati et desiderium summi boni. Ideo Augustinus supradicte Augustini exponit illud: mens errans autem fugit: sic ait. Affectus noster motus siap fuit. Hic ergo motus liberarbitrii. quod humana per desiderium rapit in deum et per fugit deo: et dilectione dei super omnia quod ad remissionem